

## DZIAŁ II

### STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

#### Uwagi ogólne

1. Dane dotyczące **powierzchni geodezyjnej województwa** według stanu w dniu 1 I 2012 r. różnią się nieco, podobnie jak w latach 2008-2011, od danych wykazywanych do roku 2005, z uwagi na prowadzone od 2006 r. znacznie dokładniejszą metodą pomiary powierzchni, opartą o aktualne dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic.

2. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – jednolity tekst ustawy w Obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 121, poz. 1266). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V–VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Do 2008 r. zgodnie z art. 12a ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu na jej obszarze ochroną również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IV<sup>a</sup>, IV<sup>b</sup> wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

**Klasy bonitacyjne użytków rolnych** określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

## CHAPTER II

### ENVIRONMENTAL PROTECTION

#### General notes

1. Data referring to the **geodesic area of the voivodship** as of 1 January 2012 differ slightly, similar to years 2008-2011, from those indicated until year 2005, considering calculations of the area which have been carried since 2006 with a much more precise method, based on valid data of the computer database of the State Border Register.

2. Information regarding the **geodesic status and directions in land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing in-land water") as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected based on the Act on Agricultural and Forest Land Protection dated 3 II 1995 (uniform text in Journal of Laws No. 121, item 1266). The Act protects all agricultural land included in quality classes I–III, as well as agricultural land included in quality classes IV–VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V–VI quality classes, originating from mineral-derived soils. Until 2008 in accordance with Art. 12a, item 15 of the Act, a gmina council might also resolve to protect agricultural land of IV, IV<sup>a</sup>, IV<sup>b</sup> quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

**Quality classes of agricultural land** describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.

3. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

**Rekultywacja gruntów** polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

**Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych** polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

4. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam<sup>3</sup> i więcej wody podziemnej albo 20 dam<sup>3</sup> i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam<sup>3</sup> i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

5. Dane dotyczące **oceny sanitarnej wodociągów oraz jakości wody** pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej.

3. *Data regarding devastated and degraded land requiring reclamation and management concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land the utility value of which has declined due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).*

**Reclamation of land** consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

**Development of reclaimed land** is based on undertaking appropriate measures, which enable using that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

4. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) *in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam<sup>3</sup> or more of underground water, or 20 dam<sup>3</sup> or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam<sup>3</sup> or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;*
- 2) *in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;*
- 3) *in the item “exploitation water-line system” – all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).*

5. Data concerning the **sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water** drawn from these facilities are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 29 III 2007 regarding the requirements on quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417); data were compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations. Water-line system is divided into groups according to their capacity.

Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczających wodę dobrą (tj. odpowiadających wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. niespełniającą wymagań sanitarnych).

**6. Dane o ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 4, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjeto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

**Większa ilość ścieków miejskich i wiejskich oczyszczanych od odprowadzonych** siecią kanalizacyjną może występować w następujących przypadkach:

- oczyszczalnia otrzymuje ścieki oddzielnym kolektorem z zakładu lub do kolektora zakładowego odprowadzone są ścieki socjalno-bytowe z miast/ wsi,
- kolektor zakładowy pełni rolę sieci kanalizacyjnej, lecz nie został przejęty przez jednostki prowadzące działalność wodociągowo-kanalizacyjną,
- ścieki są dowożone do oczyszczalni,
- stosowania metody określania ścieków komunalnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną opartej głównie na odczytach wodomierzy, przyjmując ilość ścieków równą ilości dostarczanej wody i informacjach o rzeczywistych ilościach odprowadzonych ścieków.

**Wody chłodnicze** są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

*On the basis of physical-chemical analyses and bacteriological tests two following categories of facilities of water withdrawal are distinguished: supplying good quality water (i.e. meeting sanitary requirements) and bad quality water (i.e. not meeting sanitary standards).*

**6. Data regarding waste water** concern waste water discharged into waters (until 2002 – surface water) or into the ground by entities described in item 4, points 1) and 3). Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concern the same entities.

**Waste water requiring treatment** is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage), other entities as well as households.

**A larger volume of municipal and rural treated wastewater than discharged** via the sewerage system may occur in the following cases:

- wastewater treatment plant receives sewerage from a separate interceptor from a plant or residential wastewater from cities/villages is discharged to an industrial interceptor;
- the plant interceptor functions as a sewerage network, but it has not been taken over by entities doing water supply and sewage activity;
- the waste water is delivered to wastewater treatment plant;
- the use of the method of estimating the municipal wastewater discharged via sewerage network based mainly on water meter readouts, adopting the volume of wastewater equal to the volume of supplied water and information on lump sum quantities of t discharged wastewater.

**Cooling water** comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

**Cooling water not requiring treatment** is water which meets the following conditions:

- is discharged into surface waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as of other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sił, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

**Chemiczne oczyszczanie ścieków** polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

**Biologiczne oczyszczanie ścieków** następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

**Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach** następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoelektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

**Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne** odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

**Dane o ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego, w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

7. Informacje o źródłach i wielkości **emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza** oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami. Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

**Mechanical treatment of waste water** is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

**Chemical treatment of waste water** includes precipitating of certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

**Biological treatment of waste water** occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

**Increased biogene removal from sewage** occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

**A few steps treatment**, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

*Note.* Since 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning **the population using waste treatment plants** are given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

7. Information regarding the sources and amounts of **industrial atmospheric pollutant emissions** as well as the **equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments. The established group of surveyed entities maintained annually, which, in principle, assures comparability and may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, pyłów cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, pyłów krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla), określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 XII 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176, z późniejszymi zmianami).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i grzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

**Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń** ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

**8. Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2010, Nr 185, poz. 1243), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za 2000 rok opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide), defined in the decree of the Council of Ministers, dated 20 XII 2005, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 260, item 2176, with later amendments).

Data regarding particulate and gas emission include organized (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.

**The emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

**8. Waste** shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (uniform text in Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243), the holder of which discards it or intends or is required to discard.

Information regarding waste for the 2000 year was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, since 2002 on the basis of a catalogue of waste, based on the List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

**Recovery of waste** shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

**Treatment of waste** shall mean a submission of waste to processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

**Magazynowanie odpadów** to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

**9. Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych), formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst, Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1220, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

**Parki narodowe** obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlegają cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

**Waste storage** shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

**Landfilled waste** is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Data on **municipal waste** concern waste generated in households or by other waste producers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.

Information on municipal waste is issued in accordance with the regulation of Minister of Environment of 27 IX 2001 concerning catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

**Reclaimed waste disposal sites** are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

**9. Nature protection** consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats), forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basic regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2009 No. 151, item 1220, with later amendments). The forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

**National parks** include protected areas distinguished by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

**Rezerваты przyrody** obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

**Parki krajobrazowe** obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

**Obszary chronionego krajobrazu** obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

**Stanowiska dokumentacyjne** są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

**Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe** wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

**Użytki ekologiczne** są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, źródłone i źródłowe „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

**Pomniki przyrody** są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

**10. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz do 2010 r. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych)** są to fundusze tworzone z: **opłat za korzystanie ze środowiska** (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), **kar za przekroczenia dopuszczalnych norm ekologicznych, spłat**

***Nature reserves** include areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons.*

***Landscape parks** are areas protected because of their natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

***Protected landscape areas** include areas protected because of outstanding landscape characterised by various ecosystem types. These areas are valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation or they function as ecological corridors.*

***Documentation sites** are sites where geological formations, fossil accumulations or mineral objects occur as well as exploited and discarded opencast and underground workings which are not visible on the surface or can be rendered accessible and are important for scientific and educational reasons.*

***Natural and scenic complexes** are created for the purpose of protecting extremely valuable fragments of the natural and cultural environment and preserving their aesthetic values.*

***Ecological areas** comprise the remains of ecosystems which are worth protecting and having a significance in maintaining unique gene pools and settlement typology, such as: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks, etc.*

***Monuments of nature** are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and foreign shrubs, springs, waterfalls, vaclusion springs, rocks, ravines, erratic blocks and caves.*

**10. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and until 2010 Agricultural Land Protection Fund)** are funds created from income originating from: **fees for the use of the natural environment** (i.e.: payments collected for releasing air pollutants, land-filling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or in to the ground), **finances for transgressions of acceptable ecological standards, repayments of loans**

**pożyczek** udzielonych inwestorom oraz **opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze**, a także **innych kwot** ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszków przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

**11. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERRIE) wdrożonego przez Unię Europejską.

*granted for investors; payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, partly or fully, activity connected with environmental protection and water management.*

**11. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERRIE), implemented by the European Union.



TABL. 1(11). STAN GEODEZYJNY<sup>a</sup> I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS<sup>a</sup> AND DIRECTIONS OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                       | 2011                 |                                                                                        | 2012                 |                                                                                      |                                                                                                                                                                   | SPECIFICATION                                               |
|--------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
|                                                        | w ha<br><i>in ha</i> | na 1 miesz-<br>kańca <sup>bc</sup><br>w ha<br><i>per capita<sup>bc</sup><br/>in ha</i> | w ha<br><i>in ha</i> | na 1 miesz-<br>kańca <sup>b</sup><br>w ha<br><i>per capita<sup>b</sup><br/>in ha</i> | przyrost<br>(+) lub<br>ubytek (-)<br>w ha<br>w stosun-<br>ku do roku<br>2011<br><i>increase<br/>(+) or<br/>decrease<br/>(-) in ha<br/>in relation<br/>to 2011</i> |                                                             |
| <b>Powierzchnia ogólna<sup>d</sup> ....</b>            | <b>1994674</b>       | <b>0,68</b>                                                                            | <b>1994674</b>       | <b>0,68</b>                                                                          | <b>-</b>                                                                                                                                                          | <b>Total area<sup>d</sup></b>                               |
| w tym:                                                 |                      |                                                                                        |                      |                                                                                      |                                                                                                                                                                   | of which:                                                   |
| Użytki rolne .....                                     | 1194594              | 0,41                                                                                   | 1193019              | 0,41                                                                                 | -1575                                                                                                                                                             | Agricultural land                                           |
| w tym:                                                 |                      |                                                                                        |                      |                                                                                      |                                                                                                                                                                   | of which:                                                   |
| grunty orne, sady, łąki<br>i pastwiska trwale .....    | 1141545              | 0,39                                                                                   | 1139723              | 0,39                                                                                 | -1822                                                                                                                                                             | arable land, orchards,<br>permanent meadows<br>and pastures |
| grunty rolne zabudowane                                | 29441                | 0,01                                                                                   | 29622                | 0,01                                                                                 | +181                                                                                                                                                              | agricultural built-up areas                                 |
| Grunty leśne oraz zadrze-<br>wione i zakrzewione ..... | 622309               | 0,21                                                                                   | 623238               | 0,21                                                                                 | +929                                                                                                                                                              | Forest land as well as<br>woody and bushy land              |
| Grunty zabudowane<br>i zurbanizowane .....             | 134521               | 0,05                                                                                   | 135102               | 0,05                                                                                 | +581                                                                                                                                                              | Built-up and urbanized<br>areas                             |
| w tym:                                                 |                      |                                                                                        |                      |                                                                                      |                                                                                                                                                                   | of which:                                                   |
| tereny mieszkaniowe .....                              | 20315                | 0,01                                                                                   | 20496                | 0,01                                                                                 | +181                                                                                                                                                              | residential areas                                           |
| tereny przemysłowe .....                               | 13885                | 0,00                                                                                   | 13900                | 0,00                                                                                 | +15                                                                                                                                                               | industrial areas                                            |
| tereny komunikacyjne .....                             | 70596                | 0,02                                                                                   | 70726                | 0,02                                                                                 | +130                                                                                                                                                              | transport areas                                             |
| użytki kopalne .....                                   | 6188                 | 0,00                                                                                   | 6233                 | 0,00                                                                                 | +45                                                                                                                                                               | minerals                                                    |
| Grunty pod wodami po-<br>wierzchniowymi .....          | 17726                | 0,01                                                                                   | 17808                | 0,01                                                                                 | +82                                                                                                                                                               | Lands under surface<br>waters                               |
| płynącymi .....                                        | 15210                | 0,01                                                                                   | 15402                | 0,01                                                                                 | +192                                                                                                                                                              | flowing                                                     |
| stojącymi .....                                        | 2516                 | 0,00                                                                                   | 2406                 | 0,00                                                                                 | -110                                                                                                                                                              | standing                                                    |
| Nieużytki .....                                        | 12942                | 0,00                                                                                   | 13029                | 0,00                                                                                 | +87                                                                                                                                                               | Wasteland                                                   |

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 65. b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2010 i 2011. c Dane zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 29. d Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a See general notes, item 1 on page 65. b Population as of 31 XII, respectively for 2010 and 2011. c Data have been updated in relation to the data published in previous edition of yearbook; see general notes to the yearbook, item 13 on page 29. d Land area (including inland waters).

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

**TABL. 2(12). GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I GRUNTY LEŚNE WYŁĄCZONE NA CELE NIELEŚNE<sup>a</sup>**  
**AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST<sup>a</sup> PURPOSES**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                           | 2000            | 2005 | 2010 | 2011 | SPECIFICATION              |
|--------------------------------------------|-----------------|------|------|------|----------------------------|
|                                            | w ha      in ha |      |      |      |                            |
| O G Ó Ł E M .....                          | 206             | 617  | 159  | 278  | GRAND TOTAL                |
| WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW<br>BY TYPE OF LAND |                 |      |      |      |                            |
| Grunty rolne .....                         | 198             | 590  | 130  | 252  | Agricultural land          |
| W tym użytki rolne .....                   | 190             | 590  | 130  | 252  | Of which agricultural land |
| klasy bonitacyjne:                         |                 |      |      |      | quality classes:           |
| I-III .....                                | 180             | 546  | 124  | 237  | I-III                      |
| IV <sup>b</sup> .....                      | 10              | 44   | 6    | 15   | IV <sup>b</sup>            |
| Grunty leśne .....                         | 8               | 27   | 29   | 26   | Forest land                |

**WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA**  
**BY DIRECTIONS OF DESIGNATION**

|                                        |    |     |    |     |                                |
|----------------------------------------|----|-----|----|-----|--------------------------------|
| wyłączone:                             |    |     |    |     | designated for:                |
| Na tereny osiedlowe .....              | 70 | 97  | 57 | 107 | Residential areas              |
| Na tereny przemysłowe .....            | 34 | 327 | 16 | 32  | Industrial areas               |
| Pod drogi i szlaki komunikacyjne ..... | 34 | 26  | 3  | 7   | Roads and communication trails |
| Pod użytki kopalne .....               | 44 | 57  | 49 | 49  | Minerals                       |
| Pod zbiorniki wodne .....              | 5  | 29  | 12 | -   | Under reservoirs               |
| Na inne cele .....                     | 19 | 81  | 22 | 83  | Other purposes                 |

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.  
 Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land. b Agricultural land of mineral and organic origin.  
 S o u r c e: in regard to agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land — data of the Ministry of Environment.

**TABL. 3(13). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**  
**DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND**

| GRUNTY                                                       | 2000            | 2005 | 2010 | 2011 | LAND                                         |
|--------------------------------------------------------------|-----------------|------|------|------|----------------------------------------------|
|                                                              | w ha      in ha |      |      |      |                                              |
| Grunty wymagające rekultywacji<br>(stan w dniu 31 XII) ..... | 8532            | 6764 | 6049 | 8247 | Land requiring reclamation<br>(as of 31 XII) |
| zdewastowane .....                                           | 6392            | 4634 | 3608 | 5892 | devastated                                   |
| zdegradowane .....                                           | 2140            | 2130 | 2441 | 2355 | degraded                                     |
| Grunty (w ciągu roku):                                       |                 |      |      |      | Land (during the year):                      |
| zrekultywowane .....                                         | 239             | 125  | 10   | 128  | reclaimed                                    |
| w tym na cele:                                               |                 |      |      |      | of which for purposes:                       |
| rolnicze .....                                               | 16              | 8    | -    | -    | agricultural                                 |
| leśne .....                                                  | 197             | 50   | 10   | 5    | forest                                       |
| zagospodarowane .....                                        | 51              | 7    | 10   | -    | managed                                      |

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.  
 S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4(14). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**  
**WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                        | 2000                                 | 2005         | 2010         | 2011         |                           | SPECIFICATION                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|--------------|--------------|--------------|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                         | w hm <sup>3</sup> in hm <sup>3</sup> |              |              |              | w odsetkach<br>in percent |                                                                                         |
| <b>O G Ó Ł E M .....</b>                                                                | <b>448,6</b>                         | <b>452,1</b> | <b>465,2</b> | <b>465,1</b> | <b>100,0</b>              | <b>T O T A L</b>                                                                        |
| na cele:                                                                                |                                      |              |              |              |                           | for purposes of:                                                                        |
| Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem) - z ujęć własnych  | 86,8                                 | 122,3        | 102,4        | 104,0        | 22,4                      | Production (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing) - from own intakes |
| w tym wody:                                                                             |                                      |              |              |              |                           | of which waters:                                                                        |
| powierzchniowe .....                                                                    | 68,6                                 | 108,8        | 91,7         | 92,4         | 19,9                      | surface                                                                                 |
| podziemne.....                                                                          | 13,0                                 | 9,8          | 8,1          | 8,7          | 1,9                       | underground                                                                             |
| Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych..... | 160,0                                | 150,2        | 184,7        | 184,9        | 39,7                      | Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds     |
| Eksploatacji sieci wodociągowej <sup>a</sup> .....                                      | 201,8                                | 179,6        | 178,1        | 176,2        | 37,9                      | Exploitation of water-line system <sup>a</sup>                                          |
| wody: powierzchniowe .....                                                              | 80,5                                 | 58,7         | 57,8         | 55,1         | 11,8                      | waters: surface                                                                         |
| podziemne .....                                                                         | 121,3                                | 120,9        | 120,4        | 121,2        | 26,1                      | underground                                                                             |

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5(15). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**  
**WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                   | 2000                                 | 2005         | 2010         | 2011         |                           | SPECIFICATION                               |
|----------------------------------------------------|--------------------------------------|--------------|--------------|--------------|---------------------------|---------------------------------------------|
|                                                    | w hm <sup>3</sup> in hm <sup>3</sup> |              |              |              | w odsetkach<br>in percent |                                             |
| <b>O G Ó Ł E M .....</b>                           | <b>381,0</b>                         | <b>380,5</b> | <b>424,0</b> | <b>427,0</b> | <b>100,0</b>              | <b>T O T A L</b>                            |
| Przemysł .....                                     | 80,0                                 | 107,6        | 117,6        | 120,0        | 28,1                      | Industry                                    |
| w tym na cele produkcyjne ....                     | 71,4                                 | 104,6        | 64,7         | 68,9         | 16,1                      | of which for purposes of production         |
| Rolnictwo i leśnictwo <sup>a</sup> .....           | 160,0                                | 150,2        | 184,7        | 184,9        | 43,3                      | Agriculture and forestry <sup>a</sup>       |
| Eksploatacja sieci wodociągowej <sup>b</sup> ..... | 141,0                                | 122,7        | 121,8        | 122,2        | 28,6                      | Exploitation water-line system <sup>b</sup> |

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6(16). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**  
**AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                    | 2000   | 2005   | 2010   | 2011   | SPECIFICATION                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|--------|--------|------------------------------------------------------------------------|
| Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych <sup>a</sup> w ha ..... | 298    | 759    | 576    | 549    | Area of irrigated agricultural land and forest land <sup>a</sup> in ha |
| Powierzchnia napelnianych stawów rybnych <sup>b</sup> w ha .....                    | 7934   | 8323   | 8769   | 8769   | Area of filled fish ponds <sup>b</sup> in ha                           |
| Pobór wody <sup>c</sup> w dam <sup>3</sup> .....                                    | 160027 | 160879 | 184652 | 184856 | Water withdrawal <sup>c</sup> in dam <sup>3</sup>                      |
| do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych.....                               | 430    | 1526   | 343    | 409    | for irrigation of agricultural and forest lands                        |
| na 1 ha .....                                                                       | 1,4    | 2,0    | 0,6    | 0,7    | per 1 ha                                                               |
| do napelniania i uzupełniania stawów rybnych .....                                  | 159597 | 148703 | 184309 | 184447 | for filling and completing fish ponds                                  |
| na 1 ha .....                                                                       | 20,1   | 17,9   | 21,0   | 21,0   | per 1 ha                                                               |

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 7(17). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW W 2011 R.**  
**QUALITY OF WATER SUPPLIED TO POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS IN 2011**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                            | Ludność <sup>a</sup> — w % ludności korzystającej z urządzeń —<br>zaopatrywana w wodę<br><i>Population<sup>a</sup> — in % of population using facilities —<br/>supplied with water</i> |                                                                                           | SPECIFICATION                                      |
|---------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
|                                             | odpowiadającą<br>wymaganiom sanitarnym<br><i>meeting sanitary<br/>requirements</i>                                                                                                     | nieodpowiadającą<br>wymaganiom sanitarnym<br><i>not meeting sanitary<br/>requirements</i> |                                                    |
| Wodociągi o wydajności w m <sup>3</sup> /d: |                                                                                                                                                                                        |                                                                                           | Waterworks with a capacity of m <sup>3</sup> /24h: |
| poniżej 100 .....                           | 86,5                                                                                                                                                                                   | 13,5                                                                                      | below 100                                          |
| 100 - 1000 .....                            | 88,1                                                                                                                                                                                   | 11,9                                                                                      | 100 - 1000                                         |
| 1001 - 10000 .....                          | 84,4                                                                                                                                                                                   | 15,6                                                                                      | 1001 - 10000                                       |
| 10001 - 100000 .....                        | 98,2                                                                                                                                                                                   | 1,8                                                                                       | 10001 - 100000                                     |

a Według szacunków.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Estimated data.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8(18). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**  
**INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO**  
**THE GROUND**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                        | 2000                                 | 2005         | 2010         | 2011         |                           | SPECIFICATION                              |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------|--------------|--------------|--------------|---------------------------|--------------------------------------------|
|                                                         | w hm <sup>3</sup> in hm <sup>3</sup> |              |              |              | w odsetkach<br>in percent |                                            |
| <b>O G Ó Ł E M</b> .....                                | <b>209,7</b>                         | <b>235,2</b> | <b>243,4</b> | <b>223,4</b> | <b>100,0</b>              | <b>T O T A L</b>                           |
| odprowadzone bezpośrednio z zakładów <sup>a</sup> ..... | 87,1                                 | 133,2        | 141,3        | 121,2        | 54,2                      | discharged directly by plants <sup>a</sup> |
| w tym wody chłodnicze .....                             | 21,9                                 | 69,2         | 51,4         | 48,8         | 21,9                      | of which cooling water                     |
| odprowadzone siecią kanalizacyjną <sup>b</sup> .....    | 122,5                                | 102,0        | 102,1        | 102,2        | 45,8                      | discharged by sewerage system <sup>b</sup> |
| W tym ścieki wymagające oczyszczania .....              | 187,7                                | 166,0        | 192,0        | 174,6        | 78,1                      | Of which waste water requiring treatment   |
| oczyszczane .....                                       | 179,7                                | 159,9        | 177,4        | 169,3        | 75,8                      | treated                                    |
| mechanicznie .....                                      | 30,9                                 | 27,6         | 36,4         | 33,8         | 15,1                      | mechanically                               |
| chemicznie <sup>c</sup> .....                           | 22,9                                 | 26,2         | 30,1         | 26,0         | 11,7                      | chemically <sup>c</sup>                    |
| biologicznie .....                                      | 105,5                                | 52,4         | 35,2         | 27,6         | 12,3                      | biologically                               |
| z podwyższonym usuwaniem biogenów .....                 | 20,5                                 | 53,7         | 75,8         | 81,9         | 36,7                      | with increased biogene removal (disposal)  |
| nieoczyszczane .....                                    | 8,0                                  | 6,1          | 14,5         | 5,3          | 2,4                       | untreated                                  |
| odprowadzone bezpośrednio z zakładów .....              | 3,0                                  | 2,3          | 14,4         | 5,2          | 2,3                       | discharged directly by plants              |
| odprowadzone siecią kanalizacyjną .....                 | 5,0                                  | 3,9          | 0,1          | 0,1          | 0,0                       | discharged by sewerage system              |

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych. b Począwszy od danych za rok 2010 zmieniła się metodologia badania ilości ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną, dlatego dane dotyczące ścieków komunalnych nie są w pełni porównywalne z latami ubiegłymi. c Od 2003 r. dotyczy ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions. b Since 2010 methodology survey of the quantity of wastewater discharged to sewerage network data have changed, so data concerning municipal wastewater are not completely comparable to previous years. c Since 2003 concerns industrial waste water.

TABL. 9(19). **JEDNOSTKI<sup>a</sup> ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA**  
**ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES<sup>a</sup> DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER**  
**TREATMENT PLANTS POSSESSED**  
*As of 31 XII*

| JEDNOSTKI                                                             | 2000       | 2005       | 2010      | 2011      | ENTITIES                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------|------------|------------|-----------|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>O G Ó Ł E M</b> .....                                              | <b>185</b> | <b>145</b> | <b>92</b> | <b>89</b> | <b>T O T A L</b>                                                                            |
| Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi .....          | 107        | 83         | 56        | 54        | Discharging waste water directly into waters or into the ground                             |
| wyposażone w oczyszczalnię ścieków .....                              | 84         | 65         | 53        | 48        | possessing waste water treatment plants                                                     |
| o wystarczającej przepustowości .....                                 | 75         | 61         | 45        | 44        | with sufficient capacity                                                                    |
| o niewystarczającej przepustowości .....                              | 9          | 4          | 8         | 4         | with insufficient capacity                                                                  |
| bez oczyszczalni ścieków .....                                        | 23         | 18         | 3         | 6         | not possessing waste water treatment plants                                                 |
| Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków) ..... | 78         | 62         | 36        | 35        | Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste waters treatment plants) |

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 10(20). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

WASTE WATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                          |             | Ogółem<br><i>Total</i> | Mecha-<br>niczne<br><i>Me-<br/>chanical</i> | Che-<br>miczne<br><i>Chem-<br/>ical</i> | Biolo-<br>giczne<br><i>Biologi-<br/>cal</i> | Z podwyż-<br>szonym<br>usuwa-<br>niem<br>biogenów<br><i>With<br/>increased<br/>biogene<br/>removal<br/>(disposal)</i> | SPECIFICATION                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Oczyszczalnie ścieków<br/>przemysłowych</b>                                            |             |                        |                                             |                                         |                                             |                                                                                                                       | <b>Industrial waste water<br/>treatment plants</b>                                                 |
| Liczba.....                                                                               | 2000        | 131                    | 45                                          | 20                                      | 65                                          | 1                                                                                                                     | <i>Number</i>                                                                                      |
|                                                                                           | 2005        | 94                     | 21                                          | 21                                      | 50                                          | 2                                                                                                                     |                                                                                                    |
|                                                                                           | 2010        | 81                     | 16                                          | 20                                      | 42                                          | 3                                                                                                                     |                                                                                                    |
|                                                                                           | <b>2011</b> | <b>74</b>              | <b>15</b>                                   | <b>19</b>                               | <b>37</b>                                   | <b>3</b>                                                                                                              |                                                                                                    |
| Przepustowość w dam <sup>3</sup> /d .....                                                 | 2000        | 403,4                  | 193,6                                       | 137,8                                   | 71,8                                        | 0,1                                                                                                                   | <i>Capacity in dam<sup>3</sup>/24h</i>                                                             |
|                                                                                           | 2005        | 522,9                  | 233,8                                       | 226,0                                   | 59,3                                        | 3,8                                                                                                                   |                                                                                                    |
|                                                                                           | 2010        | 649,3                  | 372,8                                       | 224,6                                   | 48,1                                        | 3,8                                                                                                                   |                                                                                                    |
|                                                                                           | <b>2011</b> | <b>643,9</b>           | <b>369,0</b>                                | <b>224,6</b>                            | <b>46,5</b>                                 | <b>3,8</b>                                                                                                            |                                                                                                    |
| <b>Oczyszczalnie ścieków<br/>komunalnych<sup>a</sup></b>                                  |             |                        |                                             |                                         |                                             |                                                                                                                       | <b>Municipal waste water<br/>treatment plants<sup>a</sup></b>                                      |
| Liczba.....                                                                               | 2000        | 200                    | 4                                           | -                                       | 165                                         | 31                                                                                                                    | <i>Number</i>                                                                                      |
|                                                                                           | 2005        | 202                    | 1                                           | x                                       | 142                                         | 59                                                                                                                    |                                                                                                    |
|                                                                                           | 2010        | <b>208</b>             | -                                           | x                                       | <b>138</b>                                  | <b>70</b>                                                                                                             |                                                                                                    |
|                                                                                           | <b>2011</b> | <b>217</b>             | <b>2</b>                                    | x                                       | <b>144</b>                                  | <b>71</b>                                                                                                             |                                                                                                    |
| Przepustowość w dam <sup>3</sup> /d .....                                                 | 2000        | 915,6                  | 75,0                                        | -                                       | 665,8 <sup>b</sup>                          | 174,8                                                                                                                 | <i>Capacity in dam<sup>3</sup>/24h</i>                                                             |
|                                                                                           | 2005        | 828,1                  | 37,2                                        | x                                       | 376,9 <sup>b</sup>                          | 414,0                                                                                                                 |                                                                                                    |
|                                                                                           | 2010        | 794,5                  | 0,6                                         | x                                       | 227,2 <sup>b</sup>                          | 566,7                                                                                                                 |                                                                                                    |
|                                                                                           | <b>2011</b> | <b>869,1</b>           | <b>0,9</b>                                  | x                                       | <b>228,5<sup>b</sup></b>                    | <b>639,7</b>                                                                                                          |                                                                                                    |
| Ludność korzystająca <sup>cd</sup><br>z oczyszczalni ścieków<br>w % ludności ogółem ..... | 2000        | 70,1                   | 0,5                                         | -                                       | 56,0                                        | 13,6                                                                                                                  | <i>Population using<sup>cd</sup> waste<br/>water treatment plants<br/>in % of total population</i> |
|                                                                                           | 2005        | 74,1                   | 0,0                                         | x                                       | 33,4                                        | 40,7                                                                                                                  |                                                                                                    |
|                                                                                           | 2010        | 75,9                   | -                                           | x                                       | 21,5                                        | 54,5                                                                                                                  |                                                                                                    |
|                                                                                           | <b>2011</b> | <b>76,8</b>            | <b>0,1</b>                                  | x                                       | <b>19,8</b>                                 | <b>56,8</b>                                                                                                           |                                                                                                    |

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne na str. 68. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. d Dane za 2010 r. zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 29.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes on page 68. b Refers to equipment for biological treatment. c Estimated data; in 2000 defined as served population. d Data for 2010 year have been updated in relation to the data published in previous edition of Yearbook; see general notes to the Yearbook, item 13 on page 29.

TABL. 11(21). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**  
**EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                             | 2000   | 2005   | 2010   | 2011   | SPECIFICATION                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------------------------------------------------------------------------------|
| Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza <sup>a</sup> (stan w dniu 31 XII)..... | 168    | 150    | 137    | 141    | <i>Plants generating substantial air pollution <sup>a</sup> (as of 31 XII)</i> |
| w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:                                    |        |        |        |        | <i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>                  |
| pyłowych .....                                                                               | 124    | 108    | 84     | 88     | <i>particulates</i>                                                            |
| gazowych .....                                                                               | 28     | 29     | 25     | 24     | <i>gases</i>                                                                   |
| nieposiadające wyników pomiarów:                                                             |        |        |        |        | <i>without the results of measurements of:</i>                                 |
| emisji:                                                                                      |        |        |        |        | <i>emission:</i>                                                               |
| pyłów .....                                                                                  | 64     | 49     | 35     | 35     | <i>particulates</i>                                                            |
| gazów .....                                                                                  | 60     | 50     | 35     | 36     | <i>gases</i>                                                                   |
| imisji .....                                                                                 | 142    | 133    | 112    | 119    | <i>imission</i>                                                                |
| Emisja zanieczyszczeń:                                                                       |        |        |        |        | <i>Emission of pollutants:</i>                                                 |
| w tysiącach ton:                                                                             |        |        |        |        | <i>in thousand tonnes:</i>                                                     |
| pyłowych .....                                                                               | 20,6   | 8,0    | 5,2    | 4,1    | <i>particulates</i>                                                            |
| w tym pyły ze spalania paliw.....                                                            | 18,4   | 6,1    | 3,9    | 2,9    | <i>of which particulates from the combustion of fuels</i>                      |
| gazowych (bez dwutlenku węgla)...                                                            | 111,3  | 107,4  | 82,9   | 75,8   | <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>                                        |
| w tym: dwutlenek siarki .....                                                                | 72,6   | 60,5   | 54,2   | 48,4   | <i>of which: sulphur dioxide</i>                                               |
| tlenek węgla.....                                                                            | 11,9   | 9,6    | 7,8    | 7,1    | <i>carbon monoxide</i>                                                         |
| tlenki azotu .....                                                                           | 24,5   | 23,2   | 19,2   | 18,7   | <i>nitrogen oxides</i>                                                         |
| na 1 km <sup>2</sup> w tonach:                                                               |        |        |        |        | <i>per 1 km<sup>2</sup> in tonnes:</i>                                         |
| pyłowych .....                                                                               | 1,0    | 0,4    | 0,3    | 0,2    | <i>particulates</i>                                                            |
| gazowych (bez dwutlenku węgla)...                                                            | 5,6    | 5,4    | 4,2    | 3,8    | <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>                                        |
| Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:                       |        |        |        |        | <i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>                     |
| w tysiącach ton:                                                                             |        |        |        |        | <i>in thousand tonnes:</i>                                                     |
| pyłowe .....                                                                                 | 1691,7 | 2508,9 | 2745,7 | 2812,4 | <i>particulates</i>                                                            |
| gazowe (bez dwutlenku węgla) .....                                                           | 752,0  | 807,7  | 825,8  | 913,4  | <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>                                        |
| w % zanieczyszczeń wytworzonych:                                                             |        |        |        |        | <i>in % of pollutants produced:</i>                                            |
| pyłowych .....                                                                               | 98,8   | 99,7   | 99,8   | 99,9   | <i>particulates</i>                                                            |
| gazowych (bez dwutlenku węgla)...                                                            | 87,1   | 88,3   | 90,9   | 92,3   | <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>                                        |

<sup>a</sup> Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

<sup>a</sup> *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 12(22). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH**  
**AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS**

| WYSZCZEGÓLNIENIE<br>SPECIFICATION | Cyklony<br>Cyclones | Multicyklony<br>Multi-<br>cyclones | Filtry<br>tkaninowe<br>Fabric filters | Elektrofiltry<br>Electrofil-<br>ters | Urządzenia<br>mokre<br>Wet air<br>cleaners | Inne<br>Others |
|-----------------------------------|---------------------|------------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------|----------------|
|-----------------------------------|---------------------|------------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------|----------------|

## URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII

## EQUIPMENT — as of 31 XII

|                             |             |            |           |             |           |            |           |
|-----------------------------|-------------|------------|-----------|-------------|-----------|------------|-----------|
| <b>OGÓŁEM</b> .....         | 2000        | 410        | 50        | 370         | 59        | 176        | 74        |
| <b>TOTAL</b>                | 2005        | 266        | 41        | 338         | 47        | 141        | 57        |
|                             | 2010        | 177        | 39        | 1331        | 64        | 124        | 49        |
|                             | <b>2011</b> | <b>185</b> | <b>44</b> | <b>1336</b> | <b>49</b> | <b>120</b> | <b>56</b> |
| Skuteczność:<br>Efficiency: |             |            |           |             |           |            |           |
| niska.....<br>low           | 2000        | 106        | 5         | 54          | -         | 18         | x         |
|                             | 2005        | 60         | 8         | 56          | -         | 17         | x         |
|                             | 2010        | 40         | 9         | 65          | 3         | 11         | x         |
|                             | <b>2011</b> | <b>47</b>  | <b>7</b>  | <b>71</b>   | <b>3</b>  | <b>12</b>  | <b>x</b>  |
| średnia .....<br>moderate   | 2000        | 130        | 30        | 124         | 7         | 43         | x         |
|                             | 2005        | 88         | 19        | 136         | 3         | 32         | x         |
|                             | 2010        | 59         | 10        | 99          | 2         | 41         | x         |
|                             | <b>2011</b> | <b>55</b>  | <b>12</b> | <b>97</b>   | <b>8</b>  | <b>41</b>  | <b>x</b>  |
| wysoka .....<br>high        | 2000        | 174        | 15        | 192         | 52        | 115        | x         |
|                             | 2005        | 118        | 14        | 146         | 44        | 92         | x         |
|                             | 2010        | 78         | 20        | 1167        | 59        | 72         | x         |
|                             | <b>2011</b> | <b>83</b>  | <b>25</b> | <b>1168</b> | <b>38</b> | <b>67</b>  | <b>x</b>  |

PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam<sup>3</sup>/hWASTE GAS FLOW in dam<sup>3</sup>/h

|                             |             |             |             |             |             |             |             |
|-----------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>OGÓŁEM</b> .....         | 2000        | 11800       | 1765        | 6328        | 14642       | 3195        | 908         |
| <b>TOTAL</b>                | 2005        | 8408        | 3262        | 7949        | 10269       | 3155        | 469         |
|                             | 2010        | 5705        | 4419        | 8745        | 9482        | 2149        | 1507        |
|                             | <b>2011</b> | <b>5629</b> | <b>4555</b> | <b>8633</b> | <b>8592</b> | <b>2193</b> | <b>1581</b> |
| Skuteczność:<br>Efficiency: |             |             |             |             |             |             |             |
| niska.....<br>low           | 2000        | 3860        | 251         | 618         | -           | 518         | x           |
|                             | 2005        | 2182        | 697         | 508         | -           | 755         | x           |
|                             | 2010        | 1494        | 282         | 593         | 80          | 265         | x           |
|                             | <b>2011</b> | <b>1592</b> | <b>317</b>  | <b>650</b>  | <b>80</b>   | <b>278</b>  | <b>x</b>    |
| średnia .....<br>moderate   | 2000        | 2589        | 1218        | 1313        | 3351        | 406         | x           |
|                             | 2005        | 1858        | 319         | 2183        | 516         | 627         | x           |
|                             | 2010        | 1696        | 1115        | 1963        | 293         | 599         | x           |
|                             | <b>2011</b> | <b>1494</b> | <b>1046</b> | <b>1737</b> | <b>137</b>  | <b>620</b>  | <b>x</b>    |
| wysoka .....<br>high        | 2000        | 5351        | 296         | 4397        | 11291       | 2271        | x           |
|                             | 2005        | 4368        | 2246        | 5258        | 9753        | 1773        | x           |
|                             | 2010        | 2515        | 3022        | 6189        | 9109        | 1285        | x           |
|                             | <b>2011</b> | <b>2543</b> | <b>3192</b> | <b>6246</b> | <b>8375</b> | <b>1295</b> | <b>x</b>    |



TABL. 13(23). **ODPADY<sup>a</sup> WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**  
**GENERATED AND ACCUMULATED WASTE<sup>a</sup> AND THEIR STORAGE YARDS AREAS**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                                               | 2000     | 2005     | 2010     | 2011     | SPECIFICATION                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------|----------|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Zakłady (stan w dniu 31 XII) .....                                                                             | 137      | 99       | 139      | 160      | Plants (as of 31 XII)                                                                            |
| Odpady wytworzone (w ciągu roku)<br>w tys. t .....                                                             | 32363,5  | 34882,1  | 33550,4  | 35059,2  | Waste generated (during the year)<br>in thous. t                                                 |
| poddane odzyskowi <sup>b</sup> .....                                                                           | 24762,8  | 26574,5  | 23163,1  | 24196,0  | recovered <sup>b</sup>                                                                           |
| unieszkodliwione .....                                                                                         | 6769,2   | 7606,8   | 9483,1   | 9647,1   | treated                                                                                          |
| w tym składowane <sup>c</sup> .....                                                                            | 6712,8   | 7546,6   | 9426,8   | 9569,6   | of which landfilled <sup>c</sup>                                                                 |
| magazynowane czasowo <sup>d</sup> .....                                                                        | 831,5    | 700,8    | 904,2    | 1216,1   | temporarily stored <sup>d</sup>                                                                  |
| W % wytworzonych:                                                                                              |          |          |          |          | In % generated:                                                                                  |
| poddane odzyskowi <sup>b</sup> .....                                                                           | 76,5     | 76,2     | 69,0     | 69,0     | recovered <sup>b</sup>                                                                           |
| unieszkodliwione .....                                                                                         | 20,9     | 21,8     | 28,3     | 27,5     | treated                                                                                          |
| w tym składowane <sup>c</sup> .....                                                                            | 20,7     | 21,6     | 28,1     | 27,3     | of which landfilled <sup>c</sup>                                                                 |
| magazynowane czasowo <sup>d</sup> .....                                                                        | 2,6      | 2,0      | 2,7      | 3,5      | temporarily stored <sup>d</sup>                                                                  |
| Odpady dotychczas składowane<br>(nagromadzone <sup>e</sup> ; stan w końcu<br>roku) w tys. t .....              | 635750,9 | 558727,7 | 594361,2 | 603416,2 | Waste landfilled up to now (accu-<br>mulated <sup>e</sup> ; end of year) in thous. t             |
| Odpady poddane odzyskowi <sup>b</sup><br>z nagromadzonych do 1 stycznia<br>roku sprawozdawczego w tys. t ..... | 439,7    | 220,9    | 471,7    | 421,9    | Waste recovered <sup>b</sup> from accumu-<br>lated by 1 January of reporting<br>year in thous. t |
| Tereny składowania odpadów w ha:                                                                               |          |          |          |          | Area of storage yards in ha:                                                                     |
| niezrekultywowane (stan w końcu<br>roku) .....                                                                 | 2973,5   | 2731,8   | 2611,9   | 2639,9   | non-reclaimed (end of year)                                                                      |
| zrekultywowane (w ciągu roku) .....                                                                            | 6,7      | 13,1     | 13,2     | 2,1      | reclaimed (during the year)                                                                      |

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 69. b Do 2001 r. — wykorzystane. c Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. d Do 2001 r. — gromadzone przejściowo. e Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 69. b Until 2001 — utilized. c On own plant grounds and other lands. d Until 2001 — accumulated temporarily. e On own plant grounds.

TABL. 14(24). **ODPADY<sup>a</sup> WEDŁUG RODZAJÓW**  
**WASTE<sup>a</sup> BY TYPE**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                                               | Odpady wytworzone <sup>b</sup><br><i>Waste generated<sup>b</sup></i> |                                                                | Odpady dotych-<br>czas składowa-<br>ne (nagroma-<br>dzone <sup>c</sup> ; stan<br>w końcu roku)<br><i>Waste landfilled<br/>up to now<br/>(accumulated<sup>c</sup>;<br/>end of year)</i> | SPECIFICATION                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                | ogółem<br><i>total</i>                                               | w tym<br>poddane<br>odzyskowi<br><i>of which<br/>recovered</i> |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                 |
|                                                                                                                | w tys. t <i>in thous. t</i>                                          |                                                                |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                 |
|                                                                                                                |                                                                      |                                                                |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                 |
| <b>O G Ó Ł E M</b> ..... 2005                                                                                  | 34882,1                                                              | 26574,5                                                        | 558727,7                                                                                                                                                                               | <b>T O T A L</b>                                                                                                                |
| 2010                                                                                                           | 33550,4                                                              | 23163,1                                                        | 594361,2                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                 |
| <b>2011</b>                                                                                                    | <b>35059,2</b>                                                       | <b>24196,0</b>                                                 | <b>603416,2</b>                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                 |
| w tym:                                                                                                         |                                                                      |                                                                |                                                                                                                                                                                        | <i>of which:</i>                                                                                                                |
| Mieszanki popiołowo-żużłowe<br>z mokrego odprowadzania<br>odpadów paleniskowych.....                           | 106,6                                                                | 89,8                                                           | 343,7                                                                                                                                                                                  | <i>Dust-slag compounds from wet<br/>treatment of furnace waste</i>                                                              |
| Popioły lotne z węgla .....                                                                                    | 69,3                                                                 | 68,1                                                           | -                                                                                                                                                                                      | <i>Coal fly ash</i>                                                                                                             |
| Żużle, popioły paleniskowe<br>i pyły z kotłów .....                                                            | 169,6                                                                | 122,7                                                          | 244,5                                                                                                                                                                                  | <i>Slag, furnace ash and particu-<br/>lates from boilers</i>                                                                    |
| Mieszaniny popiołów lotnych<br>i odpadów stałych z wapnio-<br>wych metod odsiarczania<br>gazów odlotowych..... | 2331,4                                                               | 2331,4                                                         | -                                                                                                                                                                                      | <i>Mixtures of flyash and solid<br/>waste originating from lime-<br/>stone methods of desulphuri-<br/>sation of waste gases</i> |
| Odpady z flotacyjnego wzboga-<br>cania rud metali nieżelaznych                                                 | 27924,5                                                              | 18633,5                                                        | 555771,8                                                                                                                                                                               | <i>Waste from floatation dres-<br/>sing of non-ferrous metal ores</i>                                                           |

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 69. b W ciągu roku. c Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 69. b During the year. c On own plant grounds.

TABL. 15(25). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**  
Stan w dniu 31 XII  
**LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE**  
As of 31 XII

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                  | 2000            | 2005     | 2010     | 2011     |                                      |                                  | SPECIFICATION                          |
|---------------------------------------------------|-----------------|----------|----------|----------|--------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------|
|                                                   |                 |          |          |          | w % powierzchni ogólnej województwa  | na 1 mieszkańca w m <sup>2</sup> |                                        |
|                                                   | w ha      in ha |          |          |          | in % of total area of the voivodship | per capita in m <sup>2</sup>     |                                        |
| OGÓŁEM <sup>a</sup> .....                         | 400212,0        | 361597,4 | 369870,5 | 371007,0 | 18,6                                 | 1272                             | TOTAL <sup>a</sup>                     |
| Parki narodowe <sup>b</sup> .....                 | 11915,1         | 11920,2  | 11920,5  | 11920,5  | 0,6                                  | 41                               | National parks <sup>b</sup>            |
| Rezerваты przyrody <sup>b</sup> .....             | 9473,9          | 10339,7  | 10486,0  | 10491,5  | 0,5                                  | 36                               | Nature reserves <sup>b</sup>           |
| Parki krajobrazowe <sup>bc</sup> .....            | 198625,1        | 196727,4 | 195437,1 | 195437,1 | 9,8                                  | 670                              | Landscape parks <sup>bc</sup>          |
| Obszary chronionego krajobrazu <sup>c</sup> ..... | 179257,4        | 136228,2 | 138553,7 | 138553,7 | 6,9                                  | 475                              | Protected landscape areas <sup>c</sup> |
| Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe .....           | 116,5           | 1578,8   | 8271,5   | 9402,5   | 0,5                                  | 32                               | Landscape-nature complexes             |
| Użytki ekologiczne .....                          | 824,0           | 4803,1   | 5201,6   | 5201,6   | 0,3                                  | 18                               | Ecological arable lands                |
| Stanowiska dokumentacyjne .....                   | -               | -        | 0,1      | 0,1      | 0,0                                  | 0                                | Documentation sites                    |

a łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rad gmin. b Bez utożli. c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Including those created on the basis of gmina resolution. b Excluding buffer zones. c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within scenic parks and areas of protected landscape.

TABL. 16(26). **PARKI NARODOWE**

Stan w dniu 31 XII

NATIONAL PARKS

As of 31 XII

| LATA<br>YEARS<br>PARKI NARODOWE <sup>a</sup><br>NATIONAL PARKS <sup>a</sup> |      | Powierzchnia w ha    Area in ha     |                                    |                                                                                                                    |                                    |                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------|------|-------------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
|                                                                             |      | parków narodowych<br>national parks |                                    |                                                                                                                    |                                    | otuliny<br>(strefy<br>ochronnej)<br><br>buffer<br>(protective)<br>zones |
|                                                                             |      | ogółem<br>grand total               | w tym lasów<br>of which<br>forests | z liczby ogółem —<br>pod ochroną ścisłą <sup>b</sup><br>of grand total number —<br>strictly protected <sup>b</sup> |                                    |                                                                         |
|                                                                             |      |                                     |                                    | razem<br>total                                                                                                     | w tym lasów<br>of which<br>forests |                                                                         |
| OGÓŁEM.....                                                                 | 2000 | 11915,1                             | 9606,8                             | 2093,3                                                                                                             | 497,5                              | 21781,0                                                                 |
| TOTAL.....                                                                  | 2005 | 11920,2                             | 9799,9                             | 2154,4                                                                                                             | 700,4                              | 21781,0                                                                 |
|                                                                             | 2010 | 11920,5                             | 9856,6                             | 2497,1                                                                                                             | 1065,1                             | 21779,0                                                                 |
|                                                                             | 2011 | 11920,5                             | 9861,2                             | 2497,1                                                                                                             | 1065,1                             | 21779,1                                                                 |
| Gór Stołowych .....                                                         |      | 6340,2                              | 5822,5                             | 771,0                                                                                                              | 771,0                              | 10514,1                                                                 |
| Karkonoski .....                                                            |      | 5580,3                              | 4038,7                             | 1726,1                                                                                                             | 294,1                              | 11265,0                                                                 |

a Powierzchnia parków w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of parks in the area of voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 17(27). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

| LATA<br>YEARS<br>PARKI KRAJOBRAZOWE <sup>a</sup><br>LANDSCAPE PARKS <sup>a</sup> |             | Powierzchnia <sup>b</sup> w ha Area <sup>b</sup> in ha |                  |                                            |               |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------------------------------------------------------|------------------|--------------------------------------------|---------------|
|                                                                                  |             | ogółem<br>total                                        | w tym of which   |                                            |               |
|                                                                                  |             |                                                        | lasów<br>forests | użytków<br>rolnych<br>agricultural<br>land | wód<br>water  |
| <b>OGÓŁEM</b> .....                                                              | 2000        | 208585,9                                               | 111254,1         | 68741,3                                    | 9390,1        |
| <b>TOTAL</b> .....                                                               | 2005        | 207610,9                                               | 111821,1         | 67229,3                                    | 9408,1        |
|                                                                                  | 2010        | 206320,9                                               | 111521,1         | 67103,3                                    | 9408,1        |
|                                                                                  | <b>2011</b> | <b>206320,9</b>                                        | <b>111521,1</b>  | <b>67103,3</b>                             | <b>9408,1</b> |
| Dolina Baryczy <sup>c</sup> .....                                                |             | 70040,0                                                | 29699,0          | 26165,0                                    | 6279,0        |
| Śnieżnicki .....                                                                 |             | 28800,0                                                | 21302,0          | 7475,0                                     | 23,0          |
| Przemkowski .....                                                                |             | 22340,0                                                | 10714,0          | 4711,9                                     | 1100,6        |
| Chelmy .....                                                                     |             | 15990,8                                                | 7711,2           | 7341,5                                     | 110,2         |
| Rudawski .....                                                                   |             | 15705,0                                                | 8884,0           | 5659,0                                     | 183,0         |
| Dolina Bobru .....                                                               |             | 10943,0                                                | 4482,0           | 6032,0                                     | 429,0         |
| Dolina Bystrzycy .....                                                           |             | 8570,0                                                 | 2162,0           | 4923,0                                     | 1000,0        |
| Ślązański .....                                                                  |             | 8190,0                                                 | 5569,0           | 2220,0                                     | 14,0          |
| Sowiogórski .....                                                                |             | 8140,7                                                 | 7917,4           | 219,2                                      | 4,1           |
| Dolina Jezierzycy .....                                                          |             | 7953,0                                                 | 4579,0           | 1257,0                                     | 218,0         |
| Sudetów Wałbrzyskich .....                                                       |             | 6493,0                                                 | 5721,5           | 739,3                                      | 32,2          |
| Książański .....                                                                 |             | 3155,4                                                 | 2780,0           | 360,4                                      | 15,0          |

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. c Powierzchnia parku w granicach województwa.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. c Area of park in the area of voivodship.

TABL. 18(28). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

| L A T A<br>REZERWATY       | Obiekty<br>Number | Powierzchnia w ha    Area in ha |                                                                          |                                                                              | Y E A R S<br>RESERVES |
|----------------------------|-------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
|                            |                   | ogółem<br>total                 | pod ochroną<br>ściśle <sup>a</sup><br>strictly<br>protected <sup>a</sup> | pod ochroną<br>częściową <sup>b</sup><br>partially<br>protected <sup>b</sup> |                       |
| <b>OGÓŁEM</b> ..... 2000   | 54                | 9473,9                          | 340,4                                                                    | 9133,5                                                                       | <b>TOTAL</b>          |
| 2005                       | 65                | 10339,7                         | 340,5                                                                    | 9999,2                                                                       |                       |
| 2010                       | 66                | 10486,0                         | -                                                                        | 10486,0                                                                      |                       |
| <b>2011</b>                | <b>66</b>         | <b>10491,5</b>                  | -                                                                        | <b>10491,5</b>                                                               |                       |
| Faunistyczne.....          | 4                 | 6436,4                          | -                                                                        | 6436,4                                                                       | Fauna                 |
| Florystyczne.....          | 8                 | 100,2                           | -                                                                        | 100,2                                                                        | Flora                 |
| Krajobrazowe.....          | 5                 | 391,2                           | -                                                                        | 391,2                                                                        | Scenic                |
| Leśne.....                 | 37                | 2590,4                          | -                                                                        | 2590,4                                                                       | Forest                |
| Przyrody nieożywionej..... | 5                 | 117,1                           | -                                                                        | 117,1                                                                        | Inanimate nature      |
| Torfowiskowe.....          | 7                 | 856,2                           | -                                                                        | 856,2                                                                        | Peat-bog              |

a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. b Powierzchnia, na której chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. b The area in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 19(29). POMNIKI PRZYRODY<sup>a</sup>

Stan w dniu 31 XII

MONUMENTS OF NATURE<sup>a</sup>

As of 31 XII

| L A T A<br>Y E A R S     | Ogółem<br>Total | Poje-<br>dyncze<br>drzewa<br>Individual<br>trees | Grupy<br>drzew<br>Tree<br>clus-<br>ters | Głazy<br>Erratic<br>boul-<br>ders | Skalki,<br>groty,<br>jaskinie<br>i inne<br>Stones<br>grottos,<br>caves<br>and<br>others | Aleje<br>Alleys | Krzewy<br>Shrubs | Źródła,<br>wodo-<br>spady,<br>wywie-<br>rzyska<br>Springs,<br>water-<br>falls,<br>vauc-<br>lusian<br>springs |
|--------------------------|-----------------|--------------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>OGÓŁEM</b> ..... 2000 | 2597            | 2205                                             | 237                                     | 45                                | 49                                                                                      | 61              | x                | x                                                                                                            |
| <b>TOTAL</b> 2005        | 2638            | 2248                                             | 229                                     | 42                                | 50                                                                                      | 69              | x                | x                                                                                                            |
| 2010                     | 2625            | 2279                                             | 186                                     | 36                                | 58                                                                                      | 60              | 6                | -                                                                                                            |
| <b>2011</b>              | <b>2603</b>     | <b>2254</b>                                      | <b>187</b>                              | <b>38</b>                         | <b>56</b>                                                                               | <b>62</b>       | <b>6</b>         | -                                                                                                            |

a W 2006 r. zmodyfikowano klasyfikację pomników przyrody.

a In 2006 the classification of nature monuments has been changed.

TABL. 20(30). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**  
**RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                        |      | Wymierzono  | Wpłynęło     | SPECIFICATION                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------|-------------|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                         |      | Administred | Income       |                                                                                            |
|                                                                                         |      | w tys. zł   | in thous. zł |                                                                                            |
| FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ                                         |      |             |              |                                                                                            |
| ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS                                     |      |             |              |                                                                                            |
| Opłaty <sup>a</sup> .....                                                               | 2000 | 156421,5    | 149193,5     | Payments <sup>a</sup>                                                                      |
|                                                                                         | 2005 | .           | 133537,9     |                                                                                            |
|                                                                                         | 2010 | .           | 157283,7     |                                                                                            |
|                                                                                         | 2011 | .           | 157369,7     |                                                                                            |
| w tym za:                                                                               |      |             |              | of which for:                                                                              |
| Gospodarkę ściekową i ochronę wód...                                                    |      | .           | 43643,0      | Waste water management and protec-<br>tion of waters                                       |
| Ochronę powietrza atmosferycznego<br>i klimatu .....                                    |      | .           | 53390,7      | Protection of ambient air and climate                                                      |
| Gospodarkę odpadami .....                                                               |      | .           | 56616,6      | Waste management                                                                           |
| Kary <sup>b</sup> za nieprzestrzeganie<br>przepisów ochrony środo-<br>wiska .....       | 2000 | 13095,6     | 1576,3       | Fines <sup>b</sup> for not meeting environmental<br>protection norms                       |
|                                                                                         | 2005 | 6861,6      | 584,7        |                                                                                            |
|                                                                                         | 2010 | 1381,4      | 204,3        |                                                                                            |
|                                                                                         | 2011 | 2148,2      | 387,2        |                                                                                            |
| w tym za przekroczenie:                                                                 |      |             |              | of which for exceeding:                                                                    |
| Warunków wprowadzania ścieków do<br>wód lub do ziemi .....                              |      | 1485,4      | 116,3        | Norms of discharging waste water into<br>waters and into the ground                        |
| Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń<br>powietrza .....                                  |      | 47,2        | 17,2         | Permissible emissions of air pollutants                                                    |
| ŚRODKI PIENIĘŻNE Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH <sup>c</sup>                |      |             |              |                                                                                            |
| FINANCIAL RESOURCES OF THE AGRICULTURAL AND FORESTRY LAND PROTECTION FUNDS <sup>c</sup> |      |             |              |                                                                                            |
| O G O Ł E M - opłaty za<br>wyłączenie gruntów rol-<br>nych na cele nierolnicze .....    | 2000 | 10612,0     | 13401,4      | T O T A L - payments for designating<br>agricultural land for non-agricultural<br>purposes |
|                                                                                         | 2005 | 24699,8     | 24648,9      |                                                                                            |
|                                                                                         | 2010 | 19134,5     | 20284,9      |                                                                                            |
|                                                                                         | 2011 | 20183,5     | 19477,0      |                                                                                            |
| w tym:                                                                                  |      |             |              | of which:                                                                                  |
| Roczne .....                                                                            |      | 19384,1     | 18274,3      | Annual                                                                                     |
| Jednorazowe należności .....                                                            |      | 799,5       | 589,5        | One-time payments                                                                          |

a Bez opłat za wydobywanie kopalin. b W zakresie wymierzonych kar dane Inspekcji Ochrony Środowiska. c Do 31 XII 2010 r. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych. Środki pieniężne zlikwidowanego funduszu stały się dochodami budżetów odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego.

Ź r ó d ł o: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej - dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie środków z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych - dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Excluding fees for mining. b In regard to inflicted fines the data of the Inspectorate for Environmental Protection. c Until 31 XII 2010 the Agricultural Land Protection Fund. Its means became revenues of the respective local governments budgets.

S o u r c e: in regard to the funds for environmental protection and water management - data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, in regard to financial resources of the agricultural and forestry land protection funds - data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 21(31). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**  
**DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                  | 2005                      | 2010     | 2011                      |       | SPECIFICATION                                   |
|---------------------------------------------------|---------------------------|----------|---------------------------|-------|-------------------------------------------------|
|                                                   | w tys. zł<br>in thous. zł |          | w odsetkach<br>in percent |       |                                                 |
| O G Ó Ł E M .....                                 | 133773,0                  | 147425,3 | 113939,4                  | 100,0 | T O T A L                                       |
| Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu ..... | 13435,0                   | 20883,3  | 10972,6                   | 9,6   | Protection of ambient air and climate           |
| Gospodarka ściekowa i ochrona wód .....           | 61391,4                   | 90584,6  | 92303,2                   | 81,0  | Waste water management and protection of waters |
| Gospodarka odpadami .....                         | 21135,5                   | 5079,2   | 7021,9                    | 6,2   | Waste management                                |
| Pozostałe .....                                   | 37811,1                   | 30878,3  | 3641,8                    | 3,2   | Others                                          |

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22(32). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE<sup>a</sup> SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**  
**OUTLAYS ON FIXED ASSETS<sup>a</sup> ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                                                    | 2000            | 2005            | 2010            | 2011            | SPECIFICATION                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                     | w tys. zł       |                 | in thous. zł    |                 |                                                                                                                          |
| <b>Ochrona środowiska .....</b>                                                                                     | <b>601328,4</b> | <b>429489,6</b> | <b>701753,7</b> | <b>782307,0</b> | <b>Environmental protection</b>                                                                                          |
| w tym:                                                                                                              |                 |                 |                 |                 | of which:                                                                                                                |
| Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu .....                                                                   | 192412,8        | 53450,9         | 46349,4         | 57073,8         | Protection of air and climate                                                                                            |
| w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni.....             | 119304,8        | 24849,6         | 11658,2         | 21551,8         | of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants |
| Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....                                                                              | 350032,4        | 265431,9        | 571860,0        | 644851,7        | Waste water management and protection of waters                                                                          |
| w tym nakłady na:                                                                                                   |                 |                 |                 |                 | of which outlays on:                                                                                                     |
| oczyszczanie ścieków komunalnych .....                                                                              | 155853,4        | 59333,7         | 161329,5        | 218647,5        | municipal waste water treatment sewerage system for the                                                                  |
| sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe ....                                                        | 164393,3        | 173246,9        | 346916,6        | 409000,1        | transport of waste water and waste water basins                                                                          |
| Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych.... | 51873,4         | 61331,6         | 54325,2         | 36171,1         | Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters                         |
| w tym nakłady na:                                                                                                   |                 |                 |                 |                 | of which outlays on:                                                                                                     |
| zbieranie odpadów <sup>b</sup> i ich transport .....                                                                | 8062,3          | 6688,8          | 4743,9          | 6295,6          | waste collection <sup>b</sup> and transport                                                                              |
| w tym selektywne zbieranie odpadów .....                                                                            | 3532,4          | 6187,7          | 1214,8          | 3114,3          | of which selective waste collection                                                                                      |
| usuwanie i unieszkodliwianie odpadów <sup>bc</sup> .....                                                            | 25950,0         | 4260,6          | 8660,6          | 16508,9         | removal and treatment of waste <sup>bc</sup>                                                                             |
| rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych ...    | 7506,9          | 5563,0          | 2843,5          | 3853,1          | reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas              |
| Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.....                                                                | 262,6           | 130,0           | 1478,6          | 10337,6         | Protection of nature, biodiversity and landscape                                                                         |
| Zmniejszanie hałasu i wibracji .....                                                                                | 487,6           | 4299,7          | 14402,6         | 23671,4         | Noise and vibration reduction                                                                                            |
| <b>Gospodarka wodna .....</b>                                                                                       | <b>202074,6</b> | <b>191372,3</b> | <b>288352,8</b> | <b>320639,9</b> | <b>Water management</b>                                                                                                  |
| Ujęcia i doprowadzenia wody .....                                                                                   | 93769,0         | 78556,2         | 127434,2        | 130190,8        | Water intakes and systems                                                                                                |
| Stacje uzdatniania wody .....                                                                                       | 33723,1         | 60951,0         | 29781,7         | 19124,6         | Water treatment plants                                                                                                   |
| Zbiorniki i stopnie wodne .....                                                                                     | 37247,1         | 32303,9         | 90558,0         | 99047,3         | Water reservoirs and falls                                                                                               |
| Regulacja i zabudowa rzek i potoków .....                                                                           | 21220,7         | 7187,4          | 22583,6         | 43989,3         | Regulation and management of rivers and streams                                                                          |
| Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp .....                                                                   | 16114,7         | 12373,8         | 17995,3         | 28287,9         | Flood embankments and pump stations                                                                                      |

a Do 2001 r. określone jako nakłady inwestycyjne, w latach 2002-2005 – jako wydatki inwestycyjne; według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych. c Niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne.

a Until 2001 defined as investment outlays, in years 2002-2005 – as investment expenditures; by investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal. c Hazardous and different than hazardous.

TABL. 23(33). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**  
**TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                 | 2000   | 2005  | 2010  | 2011  | SPECIFICATION                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------|-------|-------|-------|------------------------------------------------------------------|
| <b>OCHRONA ŚRODOWISKA</b><br><b>ENVIRONMENTAL PROTECTION</b>                     |        |       |       |       |                                                                  |
| <b>Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu</b>                               |        |       |       |       | <b>Protection of air and climate</b>                             |
| Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r: |        |       |       |       | <i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i> |
| pyłowych .....                                                                   | 127652 | 1657  | 466   | 85    | <i>particulates</i>                                              |
| gazowych .....                                                                   | 6472   | 29    | 59    | -     | <i>gases</i>                                                     |
| <b>Gospodarka ściekowa i ochrona wód</b>                                         |        |       |       |       | <b>Waste water management and protection of waters</b>           |
| Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:                                          |        |       |       |       | <i>Sewerage system in km for the transport of:</i>               |
| ścieki .....                                                                     | 311,7  | 310,8 | 256,8 | 594,1 | <i>waste water</i>                                               |
| wody opadowe .....                                                               | 22,3   | 28,2  | 62,1  | 64,3  | <i>waste water basins</i>                                        |
| Oczyszczalnie ścieków:                                                           |        |       |       |       | <i>Waste water treatment plants:</i>                             |
| obiekty .....                                                                    | 37     | 6     | 7     | 5     | <i>facilities</i>                                                |
| w tym oczyszczalnie komunalne .....                                              | 13     | 4     | 5     | 4     | <i>of which municipal</i>                                        |
| mechaniczne .....                                                                | 23     | 3     | 3     | -     | <i>mechanical</i>                                                |
| biologiczne (bez komór fermentacyjnych) .....                                    | 5      | 2     | 4     | 5     | <i>biological (excluding fermentation tanks)</i>                 |
| z podwyższonym usuwaniem biogenów <sup>a</sup> .....                             | 9      | 1     | -     | -     | <i>with increased biogene removal (disposal)<sup>a</sup></i>     |
| przepustowość oczyszczalni w m <sup>3</sup> /d .....                             | 149378 | 3759  | 5487  | 12121 | <i>capacity of treatment plants in m<sup>3</sup>/24h</i>         |
| w tym oczyszczalni komunalnych .....                                             | 69194  | 3649  | 2582  | 10062 | <i>of which municipal</i>                                        |
| mechanicznych .....                                                              | 38496  | 910   | 640   | 7839  | <i>mechanical</i>                                                |
| biologicznych (bez komór fermentacyjnych) .....                                  | 8433   | 739   | 4847  | 4282  | <i>biological (excluding fermentation tanks)</i>                 |
| z podwyższonym usuwaniem biogenów <sup>a</sup> .....                             | 102449 | 2110  | -     | -     | <i>with increased biogene removal (disposal)<sup>a</sup></i>     |

a W tym chemiczne.

a Of which chemical.

TABL. 23(33). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**  
**TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)**

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                                                   | 2000   | 2005   | 2010  | 2011  | SPECIFICATION                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|-------|-------|----------------------------------------------------------------|
| OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)<br>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)                      |        |        |       |       |                                                                |
| <b>Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)</b>                                    |        |        |       |       | <b>Waste water management and protection of waters (cont.)</b> |
| Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:                                             |        |        |       |       | Industrial waste pre-treatment plants:                         |
| obiekty .....                                                                      | -      | 3      | -     | 1     | facilities                                                     |
| przepustowość w m <sup>3</sup> /d.....                                             | -      | 126200 | -     | 1200  | capacity in m <sup>3</sup> /24h                                |
| <b>Gospodarka odpadami</b>                                                         |        |        |       |       | <b>Wastes management</b>                                       |
| Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:                                           |        |        |       |       | Treatment systems of waste:                                    |
| obiekty .....                                                                      | 1      | -      | 1     | 1     | facilities                                                     |
| wydajność w t/r .....                                                              | 18000  | -      | 6000  | 25000 | capacity in t/y                                                |
| Składowiska dla odpadów komunalnych:                                               |        |        |       |       | Landfills of municipal waste:                                  |
| obiekty .....                                                                      | 6      | 1      | -     | -     | facilities                                                     |
| powierzchnia w ha .....                                                            | 18,2   | 1,5    | -     | -     | area in ha                                                     |
| wydajność w t/r .....                                                              | 117191 | 5500   | -     | -     | capacity in t/y                                                |
| Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów <sup>b</sup> w t/r ..... | 40140  | -      | -     | -     | Capacity of waste utilization systems <sup>b</sup> in t/y      |
| GOSPODARKA WODNA<br>WATER MANAGEMENT                                               |        |        |       |       |                                                                |
| Wydajność ujęć wodnych <sup>c</sup> w m <sup>3</sup> /d...                         | 4677   | 7543   | 2522  | 2369  | Capacity of water intakes <sup>c</sup> in m <sup>3</sup> /24h  |
| Uzdatnianie wody w m <sup>3</sup> /d .....                                         | 6400   | 3461   | 6911  | 1793  | Water treatment in m <sup>3</sup> /24h                         |
| Sieć wodociągowa w km.....                                                         | 423,4  | 235,4  | 269,2 | 222,9 | Water-line system in km                                        |
| Zbiorniki wodne:                                                                   |        |        |       |       | Water reservoirs:                                              |
| obiekty .....                                                                      | 3      | 2      | -     | -     | facilities                                                     |
| pojemność w tys. m <sup>3</sup> .....                                              | 1672,0 | 178,0  | -     | 500   | capacity in thous. m <sup>3</sup>                              |

b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.